

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ออกเป็น 3 ทอมคือ ตอนที่ 1
โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตอนที่ 2 หลักการ
ประเภทโครงการ และตอนที่ 3 งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมิน โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา
และโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอน

ตอนที่ 1 โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็น
โครงการให้เงินทุนการศึกษาแก่เลิศบัณฑิตศึกษา ได้เริ่มดำเนินการขึ้นในปีการศึกษา 2511
ซึ่งระหว่างปีการศึกษา 2511 - 2514 ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภททุนผู้ช่วยวิจัย แก่เลิศ
โดยเงินที่ใช้จ่ายเป็นเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนการวิจัยและทุนอุดหนุนโครงการวิจัย ต่อมา
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2515 จนกระทั่งปัจจุบันได้ให้ทุนอุดหนุนการศึกษา ประเภททุนผู้ช่วยสอน แก่เลิศ
ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยได้ใช้คอกองคลังจากการนำเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยส่วนหนึ่งมาพัฒนาบัตร รัฐบาล
นาคัศวรร เป็นทุนอุดหนุนการศึกษา¹ โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยอาจแบ่ง
ได้เป็น 3 ระยะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์และการจัดดำเนินการที่ต่างกัน

ระยะแรก ระหว่างปีการศึกษา 2511 - 2514 บัณฑิตวิทยาลัย ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย, "ทุนอุดหนุนการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2512 - 2518" กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2520 (คัดสำเนา)

ประเภททุนผู้ช่วยวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์¹ เพื่อให้

1. ผู้ที่เพิ่งสำเร็จปริญญาตรีซึ่งเรียนดี และประสงค์จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สามารถเรียนได้โดยไม่เดือดร้อนเรื่องเงินทุนไปการศึกษาต่อ
2. การสนับสนุน การค้นคว้าและวิจัยกับปริญญานหาบัณฑิต ซึ่งผู้ได้รับทุนการศึกษาได้ไม่โอกาสช่วยงานวิจัย
3. ผู้ได้รับทุนการศึกษามีเวลาให้กับการศึกษาหาความรู้อย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นผลการเรียนและผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง
4. ผู้ได้รับทุนเข้าร่วมราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อมหาวิทยาลัยมีความต้องการ

ในการให้ทุนการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยได้ใช้เงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนการวิจัย หรือทุนอุดหนุนโครงการวิจัย ในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภททุนผู้ช่วยวิจัย ภายใต้งบประมาณการศึกษาคือเงินค่าจ้างวิจัยเดือนละ 1,000 บาท คิดต่อกันเป็นเวลาไม่เกิน 24 เดือน โดยที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครขอรับทุนในแต่ละปีการศึกษา ผู้สมัครขอรับทุนผู้ช่วยวิจัย จะต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

1. เป็นศิษย์ระดับปริญญาโทของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นเกียรตินิยม
3. มีความประพฤติดีและสามารถทำวิจัยได้
4. ระยะเวลาที่ได้รับทุนจะจางไปทำงานอื่น ๆ อีกไม่ยาวนานประจำหรืองานพิเศษ

ในการรับทุนผู้ช่วยวิจัย จะมีการรับทุนในกรณีที่ผู้ใดได้รับทุนมีความประสงค์เลือกสมัคร หรือผู้ได้รับทุนใดคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.75 จากระบบ 3 แต้ม

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย, "ประกาศเรื่องทุนอุดหนุนการวิจัย ปีการศึกษา 2512" กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512 (คัดสำเนา)

ผู้รับทุนการศึกษาจะต้องทำสัญญาเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทแล้ว ถ้าผู้รางวัล
มหาวิทยาลัย มีความต้องการจะขอเข้ารับราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามที่กำหนดไว้ เป็น
เวลา 2 เท่าของเวลาที่ได้รับทุน ก็จะยกข้อข้อใช้เงินเป็น 2 เท่าของที่ได้รับพร้อมทั้งดอกเบี้ย
ร้อยละ 7 ต่อปี

ระยะที่ 2 ระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2519 บัณฑิตวิทยาลัยให้ทุนอุดหนุนการศึกษา
ประเภททุนผู้ช่วยสอน แก่บัณฑิตวิทยาลัยที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับทุนการศึกษาในระยะแรก
แต่แทนที่จะเป็นผู้มีความสามารถในการวิจัยได้ ต้องเป็นผู้ที่สามารถทำหน้าที่ผู้ช่วยสอนได้ ในการ
ให้ทุนผู้ช่วยสอนในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์¹ เพื่อ

1. ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาทำหน้าที่ผู้ช่วยสอน ในภาควิชาที่กําดังศึกษามือ
2. ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาได้กู่ติศเวลาให้แก่การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเต็มที่
3. เพื่อคัดเลือกอาจารย์ประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการจัดสรรเงินทุนอุดหนุนการศึกษา ใช้เงินคอกผลที่ได้จากการนำเงินทุนของ
บัณฑิตวิทยาลัยขึ้นต้นฉบับรัฐบาล เพื่อให้ผู้ได้รับทุนการศึกษาเป็นค่าตอบแทนในการทำหน้าที่ผู้ช่วย
สอน เดือนละ 1,000 บาท เป็นเวลาติดต่อกันไม่เกิน 24 เดือน โดยบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะ
กรรมการในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครขอรับทุนอุดหนุนการศึกษา

ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาต้องทำสัญญา โดยมีผู้ค้ำประกัน แต่ไม่ใช่ว่าผู้ค้ำประกันจะต้อง
รับราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ต้องทำหน้าที่ผู้ช่วยสอนในภาควิชาที่ผู้ได้รับทุน
โดยความควบคุมของหัวหน้าภาควิชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย, "ประกาศเรื่องทุนอุดหนุนการศึกษา
ปีการศึกษา 2515" กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515
(กัลลสาเนา)

ในการระงับทุนจะมีการระงับทุนในกรณีที่ได้รับทุนมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ ผู้ได้รับทุนไถ่คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 แต้ม

ระยะที่ 3 ระหว่างปีการศึกษา 2520 ถึงปัจจุบัน การให้ทุนอุดหนุนการศึกษา ประเภททุนผู้ช่วยสอนโดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับในระยะที่ 2 แต่มิได้เพื่อการคัดเลือกอาจารย์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิสิตที่สมัครขอรับทุนไม่จำเป็นต้องมีผลการเรียนระดับเกียรตินิยม จำนวนเงินทุนที่ให้จะให้หักออกกันไม่เกิน 12 เดือน โดยให้เงินทุนการศึกษาเดือนละ 1,200 บาท แต่ในปีการศึกษา 2523 นี้จำนวนเงินทุนเพิ่มขึ้นเป็น 1,400 บาทต่อเดือน สำหรับการพิจารณาทุน บัณฑิตศึกษาประจำคณะ แต่ละคณะจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินการรับทุน การดำเนินงานต่าง ๆ ของ โครงการก็มีลักษณะเช่นเดียวกับในระยะที่ 2 เพียงแต่มีการกำหนดขอบข่ายของทุนและการระงับ ทุน ชัดเจนขึ้นดังนี้¹

ผู้ที่ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษากองทุนนี้ที่ "ผู้ช่วยสอน" ในแผนกวิชาซึ่งนิสิตศึกษาอยู่ โดยความควบคุมของหัวหน้าแผนกวิชา ขอบข่ายหน้าที่ของ "ผู้ช่วยสอน" มีดังนี้

1. ช่วยทำงานที่ผิดลักษณะเกี่ยวกับวิชาการในสาขาที่กำลังศึกษาอยู่ เช่น
 - 1.1 ช่วยรวบรวมการปฏิบัติการ (ในระดับปริญญาตรี)
 - 1.2 ช่วยทบทวนวิจัยงานของแผนกวิชาหรือของคณะ
 - 1.3 ช่วยตรวจแบบฝึกหัดและรายงาน (ในระดับปริญญาตรี)
 - 1.4 เป็นผู้บรรยายพิเศษ (ในระดับปริญญาตรี)
 - 1.5 งานอื่น ๆ ตามวิชาการที่หัวหน้าแผนกวิชามอบหมาย

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย, "ประกาศเรื่องทุนอุดหนุนการศึกษา ปีการศึกษา 2523" กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523 (กัณฑ์เนา)

2. ทำงานให้กับแผนกวิชาในหน้าที่ตามข้อ 1 เป็นเวลาประมาณ 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บัณฑิตวิทยาลัยจะระงับการให้ทุน เมื่อ
1. ผู้รับทุนพบผลการเป็นเลิศบัณฑิตวิทยาลัย
 2. ผู้รับทุนได้เต็มเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาหนึ่ง ๆ ค่ากว่า 3.00 จาก
ระบบ 4 แต้ม
 3. ผู้รับทุนมีความประพฤติเป็นที่เสื่อมเสีย
 4. ผู้รับทุนไม่มาติดต่อกับทุนเป็นเวลาติดต่อกัน 2 เดือน หลังจากได้รับทุน
ครั้งสุดท้าย
 5. ผู้รับทุนอยู่ในระหว่างการลาพักการศึกษา
 6. ผู้รับทุนไม่ปฏิบัติตามประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่องทุนอุดหนุนการศึกษา
ประจำปีการศึกษานั้น ๆ
 7. หัวหน้าภาควิชาเห็นสมควรให้ระงับทุน

ตอนที่ 2 หลักการประเมินโครงการ

003977

การประเมินโครงการ เป็นการที่เกะ ภาโครงการที่วางแผนไว้ นั้น ได้ปฏิบัติตามจุด
มุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นและรับรองโครงการ เมื่อเสร็จสิ้น
แล้ว กล่าวคือเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับผลที่คาดว่าจะได้รับ ในการประเมิน
ได้มีผู้สร้างแบบจำลองการประเมินไว้หลายแบบ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงแบบจำลองการประเมินซึ่ง
แบ่งตามลักษณะพฤติกรรมของการประเมินได้เป็น 3 แบบคือ

แบบที่ 1 แบบจำลองที่วัดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model หรือ Objective Based Model) แบบจำลองนี้เน้นจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยพยายามกำหนดจุดมุ่งหมายตลอดจนที่ค่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้ และเป็นแบบประเมินที่พิจารณาคุณภาพจากวัตถุประสงค์ที่บรรลุผลสำเร็จ ตัวอย่างแบบจำลองประเภทนี้โดยนักแบบจำลองของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)

ไทเลอร์ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้ เพราะจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจะช่วยให้โครงการสามารถนำไปปฏิบัติอีกทั้งช่วยในการประเมินด้วย วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อหาขอบเขตของพฤติกรรมที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยเน้นหนักในการตั้งวัตถุประสงค์และวิธีการวัดผลดีจากการศึกษาของนักเรียน รูปแบบในการประเมินของไทเลอร์เป็นการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการเรียนหรือการอบรม¹ (Pre-post measurement of performance) หลักการประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักมี

1. กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของการสอนหรือโครงการ
2. เชื่อมวัตถุประสงค์ของการสอนในรูปพฤติกรรมของนักเรียน
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนโดยพิจารณาถึงความรู้ความสามารถของนักเรียนก่อนสอน วัฒนธรรมในสังคม ปรัชญาของโรงเรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ พัฒนาการใหม่ ๆ ของการเรียนรู้ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในการบรรลุผลแล้วเก็บข้อมูลประกอบการเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่แนวการประเมินตามแนวของไทเลอร์เหมาะสำหรับการประเมินความก้าวหน้าในการเรียน

¹ Blaine R. Worthen and James R. Sander, Educational Evaluations: Theory and Practice. (California: Wadsworth Publishing Company, Inc., 1973), p.213.

และการประเมินสรุปผลการเรียนแนวการประเมินเน้นรวบรัด สามารถตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกรปฏิบัติและวัตถุประสงค์ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่ก็มีข้อจำกัดคือมีแนวโน้มที่จะเน้นวัตถุประสงค์โดยทรงและของแต่เพียงอย่างเดียว โดยให้ความสำคัญต่อคุณค่าของวัตถุประสงค์เพียงเล็กน้อย อีกทั้งเกณฑ์ในการตัดสินการบรรลุวัตถุประสงค์ยังเป็นอัตนัยมาก

แบบที่ 2 แบบจำลองการตัดสินคุณค่า (Judgemental Model) แบบจำลองนี้เป็นแบบจำลองการประเมินที่กองอาศัษย์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่า เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินมี 2 ประเภทคือ เกณฑ์ภายในและเกณฑ์ภายนอก เกณฑ์ภายในได้แก่ กระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุผล ส่วนเกณฑ์ภายนอกได้แก่ ผลของการบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ถ้าเป็นการประเมินกระบวนการหรือวิธีการ ก็จัดว่าเป็นแบบจำลองประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายใน ถ้าเป็นการประเมินผลผลิต ก็จัดว่าเป็นการแบบจำลองประเมินโดยใช้เกณฑ์ภายนอก¹ แบบจำลองการตัดสินที่บิดเบือนเป็นหลักนี้ได้แก่ แบบจำลองของ สเตก (Robert E. Stake)

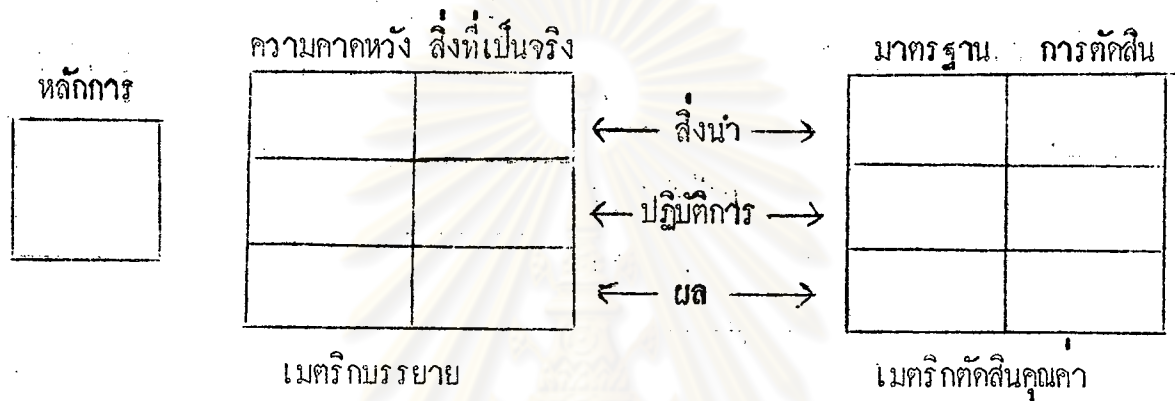
สเตก ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการบรรยายและตัดสินคุณค่าโปรแกรมการศึกษา วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อบรรยายและตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษาเป็นทางการ โดยเน้นถึงการรวบรวมข้อมูลเชิงบรรยาย และการตัดสินคุณค่าจากผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Blaine R. Worthen and James R. Sander, Education Evaluation: Theory and Practice. p.122.

สแตกได้ตั้งชื่อแบบจำลองในการประเมินผลของเขาว่า แบบจำลองการสนับสนุน (Countenance Model) ดังแสดงในแผนภูมิข้างล่างนี้¹

แผนภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองการสนับสนุน (Countenance Model) ของสแตก

โมเดลการสนับสนุนของสแตกนี้ แบ่งขั้นตอนการประเมินผลเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นภาคบรรยาย (descriptive) และส่วนที่เป็นภาคตัดสินคุณค่า (judgments)

ในภาคบรรยาย เป็นส่วนที่ผู้ประเมินจะต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ไ้มากที่สุด ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. เป้าหมายหรือความคาดหวัง (Goals & Intents) ความคาดหวังถือว่าเป็นเป้าหมายที่ครอบคลุมนโยบายทั้งหมด มีส่วนประกอบ 3 ส่วนคือ

1.1 สิ่งนำ (Antecedents) เป็นสภาพที่มีอยู่ก่อนซึ่งอาจจะเกี่ยวพันกับผลของการเรียนการสอน

¹ Blaine R. Worthen and James R. Sander, Educational Evaluations: Theory and Practice. p.113.

1.2 ปฏิบัติการ (Transactions) เป็นผลสำเร็จของจัดกระทำงานเป็นองค์ประกอบของขบวนการเรียนการสอน

1.3 ผล (Outcomes) เป็นผลของโปรแกรมทางการศึกษา

2. สิ่งที่เป็นจริงหรือสังเกตได้ (Observations) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพความเป็นจริง มีส่วนประกอบ 3 ส่วน เช่นกันคือ สิ่งนำ ปฏิบัติการ และ ผล

ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงมิได้เป็นตัวชี้ว่า ข้อมูลที่เราได้มีความเที่ยงหรือมีความตรง แต่เป็นเพียงสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้เกิดขึ้นจริงเท่านั้น

ในภาคการตัดสินคุณค่า เป็นส่วนที่จะตัดสินว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด นักประเมินผลจะต้องพยายามศึกษาความมาตรฐานอะไรบ้างที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ถ้าผู้ประเมินผลไม่สามารถหาความมาตรฐานที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ ก็ต้องพยายามหาโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แบบจำลองนี้มุ่ง เน้นความสอดคล้อง และความสมเหตุสมผลของเมตริกบรรยายและเมตริกตัดสินคุณค่า

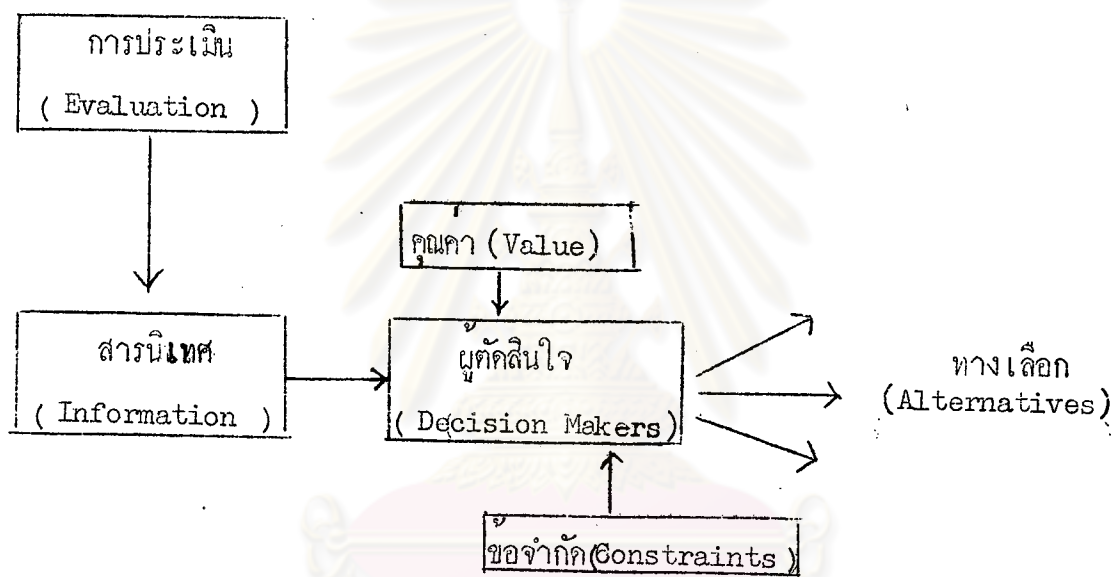
รูปแบบการประเมินของสเตก มีข้อดีคือ เสนอวิธีการประเมินเป็นระบบเพื่อจัดเตรียมข้อมูลเชิงบรรยายและตัดสินคุณค่า มีมาตรฐานในการประเมินปรากฏชัดเจน แต่มีข้อจำกัด คือ เซลบางเซลล์ของเมตริกมีความคาบเกี่ยวกัน และความแตกต่างระหว่างเซลล์ไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในโครงการได้¹

แบบที่ 3 แบบจำลองที่ช่วยการตัดสินใจ (Decision Model) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แบบจำลองประเภทนี้ได้แก่ แบบประเมินของเวย์ช (Wayne W. Welch) และแบบจำลองชิบ (CIPP Model) ของ แคนเนียด แอล สตัฟเฟิลบีม (Danial L. Stufflebeam)

¹ Blaine R. Worthen and James R. Sander, Educational Evaluation: Theory and Practice. p.210-215.

เวลช์¹ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมินคือกระบวนการที่ก่อให้เกิดซึ่งสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ดังจะได้แสดงตำแหน่งของการประเมินในขั้นตอนของกระบวนการประเมินดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงความหมายของการประเมินตามทัศนะของเวลช์

ในการประเมินโครงการตามแนวทางของเวลช์ เมื่อจะดำเนินการประเมินโครงการใด ๆ จำเป็นจะต้องตอบคำถาม 3 ข้อ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมินคือ

1. ทำไมต้องประเมิน หรือประเมินทำไม จากการตอบคำถามนี้จะทำให้ผู้ประเมินทราบถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องประเมิน ว่าการประเมินในครั้งนั้นเป็นการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation)

¹ Wayne W. Welch "The Process of Evaluation" Journal of Research in Science Teaching 11(1974) :175.

หรือการประเมินผลเพื่อการบริหาร (Administrative Evaluation) เป็นต้น

2. ประเมินอะไร จากการตอบคำถามข้อนี้ จะทำให้ผู้ประเมินทราบถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน

3. จะประเมินอย่างไร จากการตอบคำถามข้อนี้ ผู้ประเมินก็จะได้วิธีการและขั้นตอนของกระบวนการประเมิน ซึ่งเวลช์ ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering) การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Processing) และการรายงานผล (Reporting) ซึ่งแต่ละขั้นตอนของกระบวนการประเมินประกอบด้วยส่วนสำคัญแตกต่างกันดังนี้¹

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนของกระบวนการประเมินตามแนวความคิดของ เวลช์

ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3 ขั้นที่ 3
การเก็บรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	การรายงานผล
1. แบบจำลอง (Models)	1. การลงรหัสข้อมูล (Coding)	1. รายงานผลแบบขอเขียน (Written)
2. เทคนิควิธี (Techniques)	2. การวิเคราะห์ (Analysis)	2. รายงานผลปากเปล่า (Oral)
3. การจัดการ (Management)	3. การสังเคราะห์ (Synthesis)	3. การติดตามผล (Follow-up)

¹Wayne W. Welch "The Process of Evaluation" Journal of Research in Science Teaching. 176-177.

การประเมินตามแบบประเมินของเวลาดังกล่าวสามารถใช้กับการประเมินโครงการที่มีรูปแบบต่าง ๆ กันได้อย่างกว้างขวาง เพราะในขั้นตอนของกระบวนการประเมินเราสามารถเลือกเอากรอบความคิดหรือแบบจำลองการประเมินต่าง ๆ ไปใช้ได้ตามความเหมาะสมของโครงการที่จะทำการประเมิน

แบบจำลองที่ช่วยในการตัดสินใจอีกแบบหนึ่งได้แก่ แบบจำลองซีป (CIPP Model) ของ สตีฟเพลมิน ซึ่งแบบจำลองนี้ได้ให้คำนิยามของการประเมินผลว่าเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร¹ โดยเน้นการรายงานผลการประเมินต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

แบบจำลองของซีป² เป็นแบบจำลองที่ประกอบด้วยการประเมิน 4 ชนิด คือ การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลิตภัณฑ์ (Product Evaluation)

การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินชนิดแรกสุดของแบบจำลอง ผลการประเมินชนิดนี้จะทำให้ได้ข้อหาหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความต้องการ หรือปัญหา อันนำไปสู่วัตถุประสงค์ หรือการปรับปรุงโครงการนั้น ๆ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่แผนการจัดโครงการที่เหมาะสมที่สุด

การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินเพื่อหาจุดเด่นจุดอ่อนของแนวทางการปฏิบัติ และกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หลังจากที่มีแผนการไปปฏิบัติจริง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขวิธี

¹สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, การประเมินผลโครงการประชุม: หลักการและการประยุกต์ใช้. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 12.

²D.L. Stufflebeam and others, Educational Evaluation and Decision Making. (Illinois : F.E. Peacock Publishers, 1971) p.128.

การต่าง ๆ ให้เหมาะสมในขณะที่โครงการกำลังดำเนินอยู่

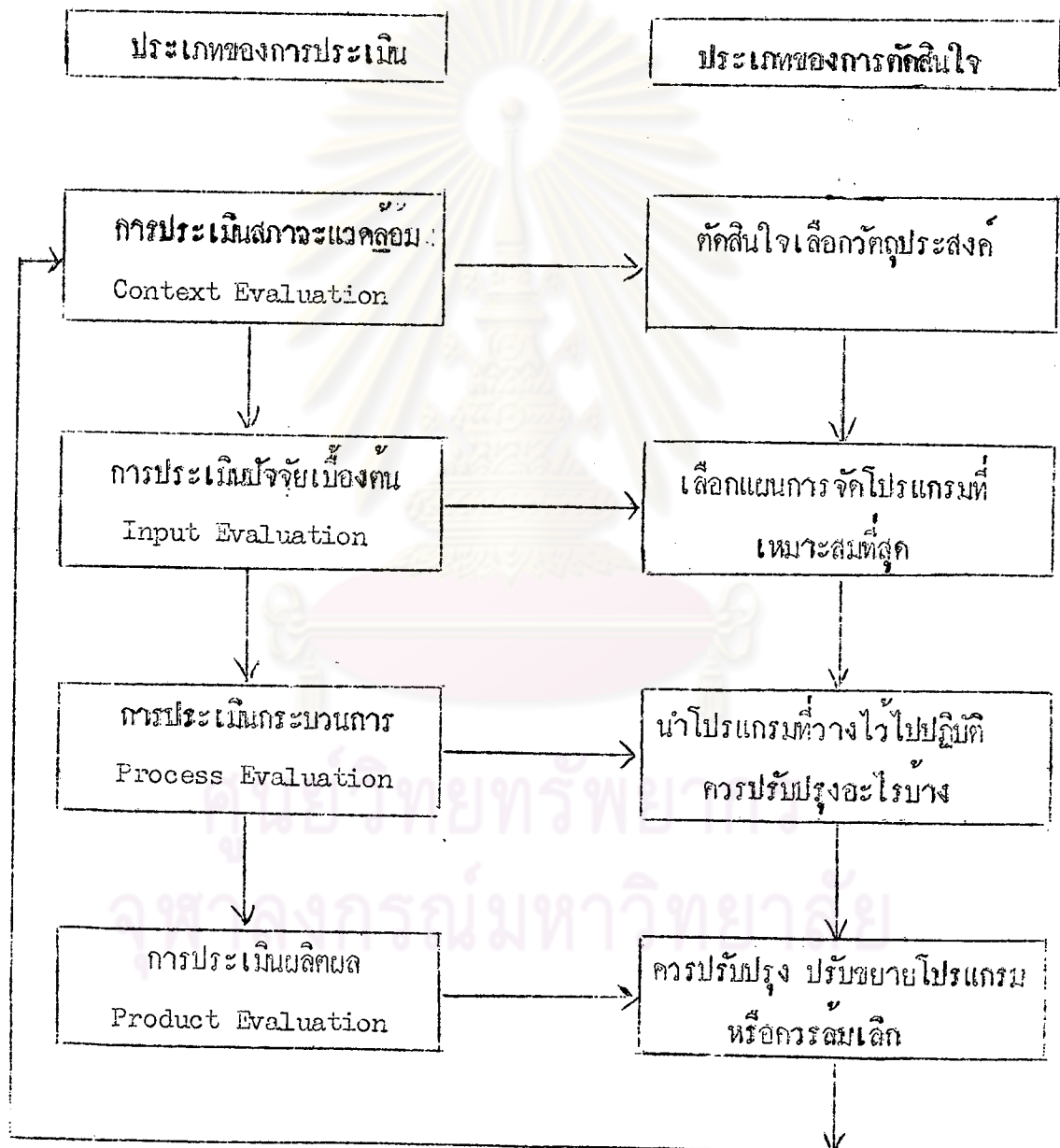
การประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นการตัดสินคุณค่าของผลสัมฤทธิ์ของโครงการทั้งในปริมาณ และคุณภาพ อันจะบ่งว่าการดำเนินโครงการครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด ผลที่ได้จากการประเมินทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจว่าจะคงไว้ ปรับปรุงหรือเลิกโครงการนี้

จะเห็นได้ว่า การใช้แบบจำลองซีปอย่างเต็มรูปแบบจะให้ข่าวสารแบบสะสม กล่าวคือ การตัดสินใจหลังจากการประเมินสภาวะแวดล้อมแล้วจะเป็นแนวทางสำหรับการประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ ในทำนองเดียวกันการตัดสินใจหลังจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นแล้ว ก็จะเป็นแนวทางในการประเมินกระบวนการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ ขณะเดียวกันการประเมินกระบวนการและการประเมินผลสัมฤทธิ์ย่อมให้ผลย้อนกลับไปสู่การตัดสินใจเลือกวัตถุประสงค์ และการเลือกแนวทางในการจัดโครงการใหม่บรรลุวัตถุประสงค์อีกด้วย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ได้แสดงองค์ประกอบของแบบจำลองซีป และประเภทของการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้เห็นขั้นตอนของการประเมินผลตามแบบจำลองซีปได้ชัดเจนขึ้น ดังแผนภาพที่ 3

แบบจำลองซีปนี้มักจะนำไปใช้กับการประเมินโครงการที่มีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของโครงการ เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนงานของโครงการได้ทันที่ และมีการประเมินรวมสรุป หลังจากโครงการสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ¹ ข้อดีของแบบจำลองซีปคือ ทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (feed back) ของโครงการ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารอย่างทันที่และทำการประเมินได้ทุกระยะของโครงการ ส่วนข้อจำกัดของแบบจำลองซีปคือ การประเมินมีความซับซ้อน และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการประเมินสูง

¹สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ การประเมินผลโครงการประชุม : หลักการและการประยุกต์ใช้ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 12.

แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบของแบบจำลองที่ประกอบขึ้นและประเภทของการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ¹

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

ในการประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยนำเอาแนวความคิดของแบบจำลองเหล่านี้มาใช้ในการประเมิน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดค่านโยบายและจุดมุ่งหมายของโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของการประเมิน และดำเนินการประเมินตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์นั้นซึ่งเป็นไปตามแนวความคิดของไทเลอร์ และในการตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินนี้ ผู้วิจัยมุ่งประเมินผลิตภัณฑ์ของโครงการโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เน้นการประเมินผลิตภัณฑ์ของโครงการ (Product Evaluation) เพื่อเป็นการตัดสินคุณค่าของผลิตภัณฑ์ของโครงการทั้งในค่านปริมาณ และคุณภาพอันจะบ่งว่าการดำเนินโครงการครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นโดยได้รับความเห็นพ้องจากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 3 รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา และโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินและการติดตามผลนั้น ปรากฏว่ามีรายงานการประเมินผล และรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลเป็นจำนวนไม่บ่อย แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาโดยการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา และการติดตามผลผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการประเภทผู้ช่วยสอน หรือผู้ช่วยงานวิชาการ

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการใดแก่ การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย ของ สุนิศา ไชยพันธ์¹ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องนี้มุ่งที่จะประเมินว่าโปรแกรมการส่งผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือไม่ และมีประสิทธิภาพเพียงใด อีกทั้งคำนวณ

¹สุนิศา ไชยพันธ์, "การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรสำหรับผู้รับทุนไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ตลอดจนถึงถึงสถานภาพคาน เพศ อายุ ภูมิลำเนา ของผู้รับทุนรัฐบาลไทยในระหว่าง พ.ศ. 2511-2517 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการส่งผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายอย่างยิ่งไม่มีประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสูญเสียไปมากในจำนวนเวลาที่ใช้ในการเรียนที่ต่ำกว่ากำหนด และออกกลางคัน อย่างไรก็ตามก็มีความสูญเสียไปบ้างในแง่ของเงินจำนวนค่าใช้จ่ายในการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเฉลี่ยคิดเป็นเงิน 243,499 บาท และ 298,768 บาท ตามลำดับ และผู้ได้รับทุนรัฐบาลไทยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี มีภูมิลำเนาในส่วนกลางและภูมิภาคพอ ๆ กัน

อุทุมพร ทองอุไทย และคณะ¹ ได้ประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย จุดประสงค์ของการประเมินเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพทางวิชาการของอาจารย์ที่จบโดยทุนอุดหนุนการศึกษาจากโครงการกับอาจารย์ที่จบโดยมหาวิทยาลัยต่างประเทศและในประเทศในระดับวุฒิการศึกษาเดียวกัน เพื่อสำรวจปริมาณอาจารย์ที่จบโดยทุนอุดหนุนการศึกษาจากโครงการว่า ได้สนองความต้องการของสถาบันมากน้อยเพียงไรในแต่ละสาขาวิชา เพื่อติดตามความก้าวหน้าและประสิทธิภาพของอาจารย์ที่จบโดยทุนอุดหนุนจากโครงการด้านการสอน การวิจัย และบริการชุมชน เพื่อตรวจสอบสถานภาพของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับความช่วยเหลือว่าได้เปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ได้ช่วยส่งเสริมสถานภาพทางวิชาการในแต่ละภาคหรือไม่ สำรวจการปฏิบัติงานของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยในบริการด้านต่าง ๆ เพื่อศึกษาคุณภาพของโครงการในด้านการลงทุน และความรู้สึกของผู้รับบริการจากโครงการ ผลการประเมินพบว่า

1. ในการเปรียบเทียบคุณภาพทางวิชาการพบว่า อาจารย์ในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าอาจารย์นอกโครงการในสาขาวิชา ฟิสิกส์ ชีววิทยา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

¹อุทุมพร ทองอุไทย และคณะ, "โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย" รายงานการประเมินผลโครงการมหาวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร, 2519).

แต่ต่ำกว่าในสาขาวิชาจุลชีววิทยา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

2. ในค่านปริมาณอาจารย์และสาขาวิชาที่ทางมหาวิทยาลัยผู้รับต้องการ ปรากฏว่า คณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซอนแกน และสงขลานครินทร์ มีอัตราส่วนของอาจารย์ต่อนิสิตยังต่ำอยู่เมื่อสัมพันธ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าทุก ๆ แผนกวิชายังมีความต้องการของอาจารย์จากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยอยู่ และต้องการในสาขาวิชาที่เฉพาะลงไป

3. การเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยภายหลังจากได้รับความช่วยเหลือจากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ปรากฏว่าค่านปริมาณอาจารย์ คุณภาพอาจารย์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง วัสดุสิ้นเปลือง เอกสารหนังสือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

4. การดำเนินโครงการในค่าน

ก. การคัดเลือกนักศึกษา มีความเหมาะสม แต่มีข้อเสนอนั้นในการดำเนินการให้โอกาสมหาวิทยาลัยผู้รับมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกผู้ผ่านการคัดเลือก

ข. การจัดสรรอาจารย์ ควรพิจารณามหาวิทยาลัยต่างจังหวัดก่อน มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

5. คุณค่าของโครงการค่านการลงทุน ปรากฏว่าตลอดเวลาดังแต่เริ่มตั้งโครงการได้ลงทุนน้อยกว่าการส่งเสริมนักศึกษาไปทำการศึกษาระดับปริญญาโทค่านในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ส่วนค่านความพอใจของผู้รับมีความพอใจในอาจารย์โครงการมหาวิทยาลัยมาก

งานวิจัยทั้งสองเรื่องดังกล่าวมาเป็นการประเมินผลโครงการประเภทโครงการให้ทุนการศึกษา ซึ่งใช้การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นวิธีการสำคัญในการประเมิน ซึ่งในต่างประเทศ บาเรลลา (Barella)¹ ก็ใช้วิธีการติดตามผลในการประเมินโครงการให้ทุนการ

¹Richard Vincent . Barella, "A Follow-up Study of Graduate Service Assistants Who Received a Mater's Degree in Industrial Education from Ball State University" Dissertation Abstracts International, 36 (February, 1976), 5102-A

ศึกษา ประเภททุนผู้ช่วยและประเมินหลักสูตรปริญญาโททางสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม ในการ
 ติดตามผลนักศึกษาทุนผู้ช่วยอาจารย์ ซึ่งได้รับปริญญาโททางสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผู้วิจัยใช้
 แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาทุนผู้ช่วยสอน
 (Teaching Assistant) ที่ Ball State University จำนวน 147 คน การวิจัย
 ครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามคืนมา 97.3 % วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้การร้อยละ และการวัดแนวโน้ม
 เชิงส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่ามีผู้รับทุนผู้ช่วยสอน 31 คนที่ได้ศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาใน
 ระดับที่สูงขึ้นไป ส่วนอีก 28 คนกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาต่อ ในด้านตำแหน่งงานนั้น ปรากฏว่า
 กระจายกันอยู่ทั่วไปทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา แต่ส่วนใหญ่จะทำงาน
 อยู่ในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ลักษณะงานส่วนใหญ่ที่ทำได้ คือ ควบคุมชั้นการทดลอง ผู้รับทุน
 ส่วนใหญ่เห็นว่าหลักสูตรที่เรียนมีประโยชน์ต่อการทำงาน แมว่าจะมีการเสนอแนะให้ผู้รับทุนได้มี
 โอกาสรวมในกิจกรรมการสอนมากขึ้นก็ตาม

มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา มักจัดโปรแกรมฝึกผู้ช่วยสอนเพื่อเตรียมความพร้อมใน
 กานทาง ๆ ของผู้ที่เตรียมตัวจะเป็นผู้ช่วยสอน และได้มีการวิจัยมากมายที่ศึกษาถึงผลของโปรแกรม
 การฝึกผู้ช่วยสอน ที่มีต่อผู้ช่วยสอน ผลของโปรแกรมที่มีต่อผู้ช่วยสอนนี้จำแนกเป็นผลต่อความรู้
 ผลต่อทัศนคติ และผลต่อพฤติกรรมการสอนของผู้ช่วยสอน ทางด้านผลของโปรแกรมฝึกที่มีต่อ
 ความรู้ของผู้ช่วยสอนนั้น แอนเดอร์สัน (Anderson)¹ ได้วัดตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใหญ่ที่เขา
 รวมโปรแกรมฝึกผู้ช่วยสอนทำแบบสอบถามรายงานความรู้เมื่อสิ้นสุดโปรแกรม และนำมาเปรียบ
 เทียบกับกลุ่มควบคุมผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าสองกลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 แ่งงานวิจัยนี้อาจมีอคติของผู้เข้าร่วมโปรแกรมและปฏิกริยารวมระหว่างการคัดเลือกของประกอบ
 อื่น ๆ อาจกล่าวได้ว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลของโปรแกรมฝึกผู้ช่วยสอนที่มีต่อความรู้ของผู้

¹ L.A. Anderson "Effect of a Training Program for the Teaching Assistants," Doctoral disertation, University of Missouri(Columbia, 1973), cited by J.G Carroll "Effects of Training Program, University Teaching Assistants" Journal of Higher Education 51(1980) p.169-170.

ช่วยสอนน้อยมาก และผลการวิจัยที่เสนอมาอาจไม่ใช่อุสรูปในเรื่องนี้ไค้ชัดเจน งานการศึกษาผลของโปรแกรมฝึกที่มีต่อทัศนคติของผู้ช่วยสอนนั้น จากผลการวิจัยของ โรส (Rose) ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนซึ่งมาจากภาควิชาต่าง ๆ กัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการทดสอบแบบอิง เกณฑ์ ไปในทางที่ดีขึ้น แต่ผลการวิจัยของ ยาจเลน (Yaghljan) ซึ่งได้เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ช่วยสอนวิชาเคมีที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนกับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างกันทั้งด้านบุคลิกภาพ และทัศนคติต่อการสอนของผู้ช่วยสอนทั้งสองกลุ่ม จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมาข้างนี้ ไม่สามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับผลของโปรแกรมฝึกผู้ช่วยสอนที่มีต่อทัศนคติของผู้ช่วยสอนไค้ชัดเจน ส่วนงานการศึกษาผลของโปรแกรมฝึกผู้ช่วยสอนที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของผู้ช่วยสอนนั้น ได้มีงานวิจัยหลายเรื่องสนับสนุนแนวความคิดนี้ เช่น คาร์รอล¹ (Carroll) ได้เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของผู้ช่วยสอน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เคยเข้าร่วมโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอน และกลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วม ผลปรากฏว่าผู้ช่วยสอนที่เคยเข้าร่วมโปรแกรมจะไค้คะแนนพฤติกรรมการสอนส่วนใหญ่สูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง โดยสอดคล้องกับผลวิจัยของ แอนเดอร์สัน (Anderson) ซึ่งพบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการสอนของผู้ช่วยสอนที่เข้าร่วมโปรแกรมกับผู้ช่วยสอนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรม

จากรายงานการวิจัยที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกสอนจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนไค้ โดยเฉพาะการวัดพฤติกรรมการสอนน่าจะเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการไค้ ในการประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยครั้งนี้ ลักษณะของโครงการแตกต่างจากโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนในต่างประเทศที่โครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย มีไค้ฝึกหรือไค้ความพร้อมก่อนการทำหน้าที่ผู้ช่วยสอน แต่กำหนดความพร้อมของ

¹ J.G. Carroll, "Effects of A Teaching Assistant Training Program on Teaching Behavior And Student Ratings of Instruction" Dissertation International, 38(January, 1978) 4105-A

ผู้ที่จะเป็นผู้ช่วยสอนโดยการกำหนดคุณสมบัติและคัดเลือกผู้ที่จะเป็นผู้ช่วยสอน และให้การฝึกผู้ที่ได้เป็นผู้ช่วยสอนไปพร้อม ๆ กับการให้ปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งผู้ช่วยสอนน่าจะได้รับความรู้และประสบการณ์ไปพร้อม ๆ กับการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกัน

จากการศึกษางานวิจัยด้านการประเมินโครงการให้ทุนการศึกษาของ อุดมพร ทองอุไทย ซึ่งประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย และ สุนิศา ไชยพันธ์ ซึ่งติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย พบว่างานวิจัยทั้งสองมุ่งประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษาเป็นแนวทางในการบอกถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และใช้การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นวิธีการที่สำคัญในการศึกษา และจากการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศด้านผลของโปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนที่มีต่อผู้ช่วยสอนนั้น พบว่า โปรแกรมการฝึกผู้ช่วยสอนนั้นจะมีผลต่อพฤติกรรมการสอนของผู้เข้าร่วมโปรแกรม และยังมีผลต่อทัศนคติและความรู้ของผู้ช่วยสอนอีกด้วย ดังนั้นในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงมุ่งประเมินประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้รับทุนการศึกษา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ติดตามผลความก้าวหน้าทางวิชาการ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพของผู้รับทุนการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และประเมินความคิดเห็นของผู้รับทุนการศึกษาที่มีต่อโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย